

*Приходько М. Ф., завідувач кафедри ТВППТ, к. с.-г. н., доцент,
Сумський національний аграрний університет*

ТРИВАЛІСТЬ МІЖОТЕЛЬНОГО ПЕРІОДУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ БУРОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ТА ВНУТРІПОРОДНОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО- РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Тривалість МОП в 365 днів оптимальна для корів з надоєм від 3000 до 4500 кг молока; для рівня продуктивності більше 4500 кг молока оптимум тривалості МОП зростає до 390-450 днів; збільшення тривалості МОП у корів з будь-яким рівнем надою супроводжується зниженням виходу молока за один день.

Метою наших досліджень було вивчення впливу тривалості міжотельного періоду на показники молочної продуктивності корів української бурої молочної породи (УБМП) та сумського внутріпородного типу української чорно-рябої молочної породи (СВТ УЧРМП), визначення його оптимальної тривалості.

Дослідження проводились у племзаводах „Михайлівка” Лебединського та „Колос” Білопільського районів Сумської області. Об'єктом дослідження були породи великої рогатої худоби, які розводять в умовах північно-східного регіону України: перша група – українська бура молочна порода (n=351), друга – сумський внутріпородний тип української чорно-рябої молочної породи (n=340).

Поголів'я корів, молоко яких використовували для досліджень перебувало в однакових умовах утримання і годівлі.

Молочну продуктивність корів-первісток оцінювали за 305 днів або скорочену (не менше 240 днів) лактацію.

Основні фізико-хімічні показники молока – жир та білок визначали методом ультразвукової діагностики на аналізаторі якості молока “Екомілк” Мілкана КАМ–98.2 А” фірми „Бултех-2000” (Болгарія) безпосередньо у виробничих умовах у період проведення контрольного доїння, а також методом інфрачервоної діагностики на автоматичному аналізаторі молока „Laktoscope” фірми ”Deltainstruments” (Голландія) у лабораторії селекційної оцінки якості молока Інституту розведення та генетики тварин УААН.

Аналіз отриманих результатів показує, що надій молока на корову у первісток УБМП та СВТ УЧРМП із зростанням МОП змінюється нерівномірно: спочатку зростає, потім спадає і знову зростає. У тварин УБМП максимальний надій фіксується при першому зростанні, коли тривалість МОП від 386 до 405 днів – 3897 кг. Це більше на 621 кг молока (18,95%, $P > 0,999$) в порівнянні з найкоротшим МОП (<365 днів) і на 123 кг (3,3%) при найбільшій тривалості МОП (>446 днів). У корів СВТ УЧРМП максимум надоєного молока припадає на друге зростання при тривалості МОП від 426 до 445 днів (5399 кг). Це більше на 976 кг (22,01%, $P > 0,999$) молока від надоєного при найкоротшому МОП і на 181 кг (3,5%) – при найдовшому.

Зміни середньодобових надоїв молока за міжотельний період у представниць УБМП та СВТ УЧРМП мають схожу динаміку. Спочатку вони зростають і при тривалості МОП 366-385 днів досягають максимуму, далі при збільшенні днів міжотельного періоду добова продуктивність тільки знижується, досягаючи мінімального значення при найдовшому МОП. Загальні втрати молока за дні міжотельного періоду відображають закономірність змін добових надоїв. Втрати молока відсутні при максимальній добовій продуктивності, потім із збільшенням тривалості МОП вони зростають і досягають найбільшої величини при максимальній тривалості МОП – 1796 кг молока у корів УБМП і 2389 кг у корів СВТ УЧРМП.

Оптимальніший термін МОП для корів УБМП та СВТ УЧРМП є 366-385 днів. У цей період у корів УБМП найбільші добові надої, вміст жиру, білка та їх кількості, відсутні втрати молока.

У первісток СВТ УЧРМП хоча і менше надоєного молока за лактацію за цей міжотельний період у порівнянні з максимальним його значенням (при МОП 426-445 днів) – на 227 кг (4,4%), однак за дні цього періоду таких втрат немає зовсім. А при МОП від 426 до 445 днів недоотримується 670 кг молока. Також в цей міжотельний період у корів СВТ УЧРМП, як і у корів УБМП, максимальні середньодобові надої, висока сумарна кількість жиру та білка.

Вміст жиру, білка та їх кількості в молоці зазнає постійних коливань при зміні тривалості міжотельного періоду. Корелятивних закономірностей цих коливань не виявлено.

Висновки.

1. Тривалість міжотельного періоду має значний вплив на продуктивні показники худоби.
2. Оптимальна тривалість МОП для корів УБМП та СВТ УЧРМП, за якої досягаються високі показники молочної продуктивності є період у межах 366-385 днів.